

Białobrzegi dnia 25.06.2025 r.

EPN.NZC.9011.13.2025

Starostwo Powiatowe w Białobrzegach

Zakład Usług Komunalnych w Białobrzegach

Urzędy Gmin

- wszystkie na terenie powiatu białobrzegskiego-

Szanowni Państwo,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białobrzegach mając na uwadze **niepokojącą sytuację epidemiologiczną dotyczącą obserwowanego w ostatnich miesiącach wzrostu zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A** w województwie mazowieckim oraz w całej Polsce a także zbliżający się okres wakacyjnych wyjazdów, spotkań towarzyskich, ryzykownych kontaktów seksualnych oraz spożywania sezonowych owoców, przesyła poniższe informacje z prośbą o rozpowszechnienie w grupach docelowych w celu propagowania wiedzy na temat profilaktyki zachorowań na WZW typu A i dotarcia do jak największej grupy odbiorców, .

Wzrost liczby zachorowań na WZW typu A, w stosunku do analogicznego okresu 2024 r. odnotowuje się w całej Polsce. Większość z nich stanowiły pojedyncze zachorowania, jednak zarejestrowano także ogniska epidemiczne wywołane wirusem HAV. Z analizy poszczególnych przypadków zachorowań na WZW typu A wynika, że zachorowania mogły być związane z pobytem pacjentów poza granicami Polski (m.in. w: Indiach, Kenii, Maroko) oraz spożywaniem prawdopodobnie skażonej żywności jak również ryzykownymi kontaktami seksualnymi (pacjenci MSM).

W zapobieganiu zachorowaniom na WZW typu A istotną rolę odgrywają działania profilaktyczne, wśród których wymienia się:

- przestrzeganie zasad higieny (ważne jest regularne mycie rąk, zwłaszcza po skorzystaniu z toalety, przed posiłkami i po kontakcie z osobami potencjalnie zarażonym);
- spożywanie przegotowanej lub butelkowanej wody (należy unikać spożywania żywności lub napojów z nieznanymi źródłami, zwłaszcza gdy istnieje podejrzenie, że mogą być skażone);
- prawidłowe przechowywanie żywności (ważne jest odpowiednie przechowywanie żywności, aby zapobiec jej zanieczyszczeniu);
- szczepienia ochronne, które są najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniu na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

Szczepionki przeciwko WZW typu A zawierają inaktywowanego wirusa. Występują w postaci preparatów pojedynczych (do pełnego uodpornienia konieczne jest podanie dwóch dawek) lub preparatów skojarzonych przeciwko WZW A i WZW B (do uzyskania pełnej odporności konieczne jest podanie trzech dawek).

Oba typy szczepionek występują zarówno w wersji dla dorosłych, jak również w wersji dla dzieci. Skuteczność szczepionki przeciwko WZW typu A oceniana jest na ok. 95% po podaniu 1 dawki szczepionki oraz 98-99% po pełnym cyklu szczepienia.

Z aktualnie dostępnych badań wynika, że odporność poszczepienna utrzymuje się przez wiele lat bez konieczności podawania dawek przypominających. W przypadku planowanej podróży szczepionkę optymalnie należy podać przynajmniej 2 tyg. przed wyjazdem, ponieważ przeciwciała wykrywane są 12-15 dni po podaniu pierwszej dawki szczepionki.

W Polsce szczepienia przeciwko WZW typu A należą do grupy szczepień zalecanych (odpłatnych). Szczepienie można wykonać w POZ lub w punktach szczepień medycyny podróży. Szczepienia przeciw WZW A, zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2025 r. zalecane są szczególnie:

- osobom wyjeżdżającym do krajów o wysokiej i średniej endemiczności zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A;
- osobom zatrudnionym przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi;
- dzieciom w wieku przedszkolnym, szkolnym oraz młodzieży, które nie chorowały na wirusowe zapalenie wątroby typu A;
- w zależności od sytuacji epidemiologicznej, osobom z grup ryzyka, w których obserwuje się zwiększoną liczbę zachorowań w szczególności narażonym w związku z ryzykownymi zachowaniami; — pracownikom medycznym, w szczególności gastroenterologicznym, pediatrycznym, oddziałów zakaźnych.

Ponadto szczepienie przeciwko WZW typu A zostało wskazane jako zalecane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (Dz. U. poz. 40). Szczepienia określone w ww. rozporządzeniu są finansowane przez pracodawcę, który powinien zapewnić swoim pracownikom bezpieczne warunki pracy związanej ze zwiększonym ryzykiem narażenia na zakażenie wirusem HAV.

W załączniku do przedmiotowego rozporządzenia wymieniono:

- Czynności przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia.
- Czynności, których wykonywanie jest związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A.

- Czynności przy usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi.
- Czynności podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią.

Poza ww. zalecanymi profilaktycznymi szczepieniami przeciwko WZW typu A chroniącymi przed zachorowaniem, możliwe jest również zastosowanie skutecznej profilaktyki po narażeniu (profilaktyka poekspozycyjna). Szczepienie poekspozycyjne należy wykonać w możliwie najszybszym czasie od wystąpienia narażenia, najlepiej w ciągu 14 dni. Szczepienia poekspozycyjne przeciwko WZW typu A dotyczą osób nieuodpornionych przeciwko WZW typu A, tj. osób, które nie przechorowały WZW typu A lub nie zostały wcześniej zaszczepione, a pozostawały w bliskim kontakcie z osobą zakażoną wirusem HAV (np. domownicy, partnerzy seksualni). Zasadność profilaktyki poekspozycyjnej należy także ocenić na podstawie rodzaju środowiska, w którym doszło do narażenia (np. zastosowanie szczepień poekspozycyjnych w placówkach edukacyjnych, leczniczych, opiekuńczych oraz przedsiębiorstwach zajmujących się przygotowaniem i obrotem żywnością, ze względu na ryzyko wybuchu ognisk epidemicznych WZW typu A).

Więcej informacji na temat szczepień przeciwko WZW typu A mogą Państwo znaleźć na stronie internetowej: <https://szczepienia.pzh.gov.pl/szczepionki/wzw-a/>

Państwowy Powiatowy inspektor Sanitarny w Białobrzegach podsumowując powyższe oraz mając na uwadze obecną sytuację epidemiologiczną w zakresie wzrostu zachorowań na WZW typu A wskazuje na konieczność podjęcia aktywnych działań promujących wiedzę o zapobieganiu zakażeniom wirusem HAV, a w szczególności zasadności wykonania zalecanych profilaktycznych szczepień przeciwko WZW typu A, nie tylko w przypadku podróży zagranicznych.

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Białobrzegach**

Kamila Jagiello

/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości

1. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. OZiPZ PSSE w Białobrzegach

Sporządził : Anna Chyc